

ชื่อเรื่อง มาตรฐานบริการสุขภาพที่เป็นมิตรสำหรับวัยรุ่นและเยาวชน
(Youth Friendly Health Service : YFHS.)

ผู้เขียน

- ๑.นางดวงหทัย เกตุทอง พยาบาลวิชาชีพชำนาญการ
- ๒.นางวนิดา แยมกลิ่น พยาบาลวิชาชีพชำนาญการ
- ๓.นางสาวธัญกานต์ รัชมาศ พยาบาลวิชาชีพชำนาญการ
- ๔.นางฉันทนา อ่อนสมจิตร พยาบาลวิชาชีพชำนาญการ
- ๕.นางสุภาวดี คงโพธิ์น้อย พยาบาลวิชาชีพปฏิบัติการ
- ๖.นางสุภาพรรณ อยู่ประเสริฐ พยาบาลวิชาชีพปฏิบัติการ

เนื้อหาองค์ความรู้

ปัญหาและความท้าทายของ YFHS. ที่ผ่านมา มีปัจจัยที่ทำให้เกิดการพัฒนาและปรับปรุงมาตรฐาน YFHS. ดังนี้

๑. มีช่องว่างในการให้บริการ ทำให้วัยรุ่นและเยาวชนเข้าใช้บริการน้อย
๒. แบบประเมินตนเอง ไม่มีการเก็บข้อมูลเกี่ยวกับผู้รับบริการและสาเหตุที่เข้ามาใช้บริการ ขาดการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพ เช่น ความพึงพอใจ
๓. มีอุปสรรคด้านการดำเนินงาน เนื่องจากขาดการสนับสนุนจากผู้บริหารในการจัดให้มีบริการอย่างต่อเนื่อง การจัดบริการที่รอบด้าน การคงไว้ซึ่งบุคลากรที่มีทักษะและความสามารถไว้ในหน่วยงาน
๔. มีความท้าทายด้านการบูรณาการความร่วมมือระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ ในระดับจังหวัด อำเภอ ชุมชน ในการดำเนินงานตามพรบ. ป้องกันและแก้ไขปัญหาคาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น พ.ศ.๒๕๕๙

โดยเกณฑ์มาตรฐานใหม่ ได้มีการเปลี่ยนตัวชี้วัดไปจากเกณฑ์เดิมเกือบทั้งหมด เริ่มใช้ในปี ๒๕๖๓ แบ่งเป็น ๕ องค์ประกอบ

- ๑๗ ตัวชี้วัด ๑๒๔ เกณฑ์ ซึ่งสามารถ download เกณฑ์ได้จาก website ของสำนักอนามัยการเจริญพันธุ์ กรมอนามัย มีรายละเอียด ดังนี้

องค์ประกอบที่ ๑ นโยบายและการบริหารจัดการ

ตัวชี้วัด

- ๑.๑ นโยบายที่มุ่งไปสู่การพัฒนาระบบบริการสุขภาพสำหรับวัยรุ่นและเยาวชน
- ๑.๒ คณะกรรมการ/คณะทำงานเฉพาะที่รับผิดชอบผลักดันและขับเคลื่อนระบบบริการสุขภาพวัยรุ่นและเยาวชน
- ๑.๓ แผนปฏิบัติงาน/โครงการ/กิจกรรมที่สอดคล้องกับนโยบายเกี่ยวกับระบบบริการสำหรับสุขภาพวัยรุ่นและเยาวชน
- ๑.๔ การสนับสนุนทรัพยากร เพื่อการจัดระบบบริการสุขภาพสำหรับวัยรุ่นและเยาวชน ตามแผนงานโครงการที่กำหนด
- ๑.๕ การควบคุม กำกับ ติดตาม และประเมินผลเพื่อการพัฒนาบริการสุขภาพสำหรับวัยรุ่นและเยาวชน

องค์ประกอบที่ ๑ นี้มีจุดมุ่งหมาย คือการมีนโยบาย มีคณะทำงานที่มีสหสาขาวิชาชีพ (รวมถึงกลุ่มวัยรุ่นด้วย) มีแผนปฏิบัติงานที่เหมาะสม มีการปฏิบัติงานเชิงรุก มีการจัดทรัพยากรที่เหมาะสม ได้แก่ บุคลากร วัสดุอุปกรณ์ (ทั้งสำนักงานและการแพทย์) เวชภัณฑ์ สื่อ มีการติดตามประเมินผลและให้รางวัล/ยกย่องเชิดชู จากผู้รับบริการ ให้แก่ผู้ปฏิบัติงานด้วย

องค์ประกอบที่ ๒ ระบบบริการ

ตัวชี้วัด

๒.๑ บริการสุขภาพที่มีคุณภาพและครอบคลุมความต้องการของวัยรุ่นและเยาวชน

๒.๒ ศักยภาพของผู้ให้บริการและทีมสนับสนุน (Provider's Competencies

๒.๓ คุณลักษณะของการให้บริการ (Facility Characteristics)

องค์ประกอบที่ ๒ เป็นการควบคุมคุณภาพของคลินิกและช่องทางการให้บริการแก่วัยรุ่นและเยาวชน และการพัฒนาศักยภาพของผู้ให้บริการ

องค์ประกอบที่ ๓ ชุมชนและภาคีเครือข่าย

ตัวชี้วัด

๓.๑ การเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายในชุมชน (เชิงรุก) เพื่อพัฒนาการให้ความรู้ การสื่อสารและสื่อต่างๆ เพื่อเพิ่มการเข้าถึงบริการสุขภาพ โดยการมีส่วนร่วมของวัยรุ่นและเยาวชนและภาคีเครือข่าย

๓.๒ ทำเนียบและภาคีเครือข่าย และโครงสร้างการประสานงาน

๓.๓ โครงการ/กิจกรรมที่สนับสนุนหรือดำเนินการโดยองค์กรในชุมชนหรือภาคีเครือข่าย

๓.๔ ความรู้/ทักษะต่างๆ ที่ให้แก่วัยรุ่นและเยาวชน ในสถานศึกษาและในชุมชนที่มุ่งเน้น เพื่อการปรับพฤติกรรมและการเข้าถึงบริการสุขภาพ

องค์ประกอบที่ ๓ เป็นการเน้นบริการ เชิงรุก เพื่อเพิ่มคุณภาพการเข้าถึงบริการ โดยมีส่วนร่วมจากวัยรุ่นและเยาวชนและภาคีเครือข่าย เป็นสำคัญ เพื่อให้มีการบริการที่มีคุณภาพตรงประเด็นและยั่งยืน

องค์ประกอบที่ ๔ ระบบข้อมูลสารสนเทศ

ตัวชี้วัด

๔.๑ ข้อมูลทั่วไปของวัยรุ่นและเยาวชนในพื้นที่รับผิดชอบ

๔.๒ ข้อมูลการให้บริการ

๔.๓ การนำข้อมูลไปพัฒนาระบบบริการ

องค์ประกอบที่ ๔ ให้ความสำคัญ ในการเก็บข้อมูลผู้รับบริการ เพื่อนำข้อมูลไปวิเคราะห์และทำวิจัย เพื่อพัฒนาระบบการให้บริการต่อไป

องค์ประกอบที่ ๕ ผลลัพธ์

ตัวชี้วัด

๕.๑ แนวโน้มผลการดำเนินงานจำนวนผู้รับบริการเฉลี่ยรายเดือนเพิ่มขึ้น (ครั้ง)

๕.๒ การประเมินความพึงพอใจของผู้รับบริการที่คลินิกวัยรุ่น บริการเชิงรุกนอกสถานที่ ผู้ให้บริการและภาคีเครือข่าย

องค์ประกอบที่ ๕ นี้เป็นการให้ความสำคัญ กับ Outcome ของ YFHS. โดยประเมินจากจำนวนและความพึงพอใจจากผู้รับบริการ

แหล่งอ้างอิง :

กลุ่มพัฒนาเครือข่ายอนามัยการเจริญพันธุ์ สำนักงานอนามัยการเจริญพันธุ์

กลุ่มงานพัฒนารูปแบบและนวัตกรรมบริการสุขภาพสตรี

